

VĂDUVA, Stan
Romania Roma Documentation Project
Romanian
RG-50.574*0004

În acest interviu, domnul Stan Văduva, născut la data de 07.02.1923, povestește cum a fost deportat în Transnistria. Descrie cele trei luni în care romii deportați au fost ținuți într-o peșteră, își amintește de condițiile în care au trăit. Descrie cum a fost martor la executarea multor evrei; vorbește despre cum au fost repartizați romii la colhozuri.

[01:] 00:39:07 – [01:] 07:03:23

Domnul Văduva vorbește despre drumul de întoarcere în România după ce au fost deportați. Menționează că drumul a durat opti luni, din 1. martie până în octombrie. Își amintește că drumul de întoarcere a fost foarte dificil, deoarece nu aveau ce mânca.

El își aduce aminte de deportare; povestește că poliția le-a făcut acte în care a fost notat ce au luat cu ei; însă ajunși la Tighina, la vamă, toate animalele și toate bunurile le-au fost luate. Povestește că aproximativ 60 de familii au fost deportați cu mașini mari la râul Bug, unde au fost ținuți într-o peșteră timp de trei luni. După aceea au fost repartizați la colhozuri, unde au fost forțați să lucreze pe câmpuri. Menționează că au murit mulți în timpul în care au stat în peștera respectivă, circa 25% din oameni, iar 25% au murit pe drumul de întoarcere.

[01:] 07:03:24 – [01:] 17:39:00

Își amintește că la colhozurile unde au fost duși după cei trei luni petrecuți în peșteră localnicii erau ruși, însă sectorul era condus de un locotenent major român. Menționează că rușii au încercat să îi omoare de mai multe ori, însă au fost amenințați de conducătorul sectorului, pentru că romii au fost duși la colhozuri pentru a munci. Povestește că romii care furau animale au fost împușcați de poliția rusă, domnul Văduva a fost martor la împușcările de la o distanță de 200-300 m. Explică faptul că în timp ce romii au fost ținuți în peșteră, evreii au rămas pe suprafață. Aceștia au fost forțați să sape șanțuri, aliniați și împușcați pe rând de către aprox. 20 de ruși. Domnul Văduva a văzut de la distanță cele petrecute, menționează că au fost omorâți 100-200 de evrei. Descrie greutățile din acele trei luni petrecute în peșteră; povestește că au băut apă tulbure, au fost nevoiți să mănânce iarbă și chiar și propriile cămăși.

[01:] 17:39:01 – [01:] 21:30:20

Povestește că după trei luni au fost scoși din peșteră și transportați la colhozuri cu căruțe.

Menționează că nu erau îngropați toți morții.

Verbește despre faptul că din familia sa au fost deportați aproximativ șapte persoane, din care doar trei s-au întors în România; și că la deportare a pierdut tot ceea ce avea, iar pentru aceasta nu a fost niciodată despăgubit.